

Szerkesztőség:
Kazinczy-utca 1.
sz. I. em. (Király-
utca sarkán).

Kiadóhatal:
Wolf M. könyv- és
papírkereskedés-
ben, Király-utca,
Hattyú-épület.

Megjelenik vasár
nap kivételével
mindennap este 5
órákor.

PÉCSI ÚJSÁG

(„PÉCS”)
POLITIKAI NAPILAP

Előfizetési árak:
Helyben:
Egész évre. 10.—
Egy hóra. . . 1.—
Vidékre:
Egész évre. 12.—
Egy hóra. . . 1.20
Egyes szám ára
Pécsen 4 kr., vi-
déken 5 kr.
Egyes számok
kaphatók minden
lapelérőstől.

Pécs, 1894.

Szerda, április 25.

98. (1161.) szám.

A fővárosi és vidéki sajtó.

A fővárosi sajtó irodalmi és főleg anyagi viszonyai utjabban nagyon különös jelleget öltöttek. A vizsás és szomorú állapotot most már maguk sem tagadják, Budapestten pedig az illetékes politikai és üzleti körök még inkább foglalkoznak azzal. A túlléltatás és a nagy versengésből beállott anyagi és erkölcsi bajok, minthogy azok hatása az egész sajtóra kiterjed, valóban megérdemlik a közfigyelmet, mert a sajtó magatartása, helyzete és értéke közérdeket képez. Hogy mi is foglalkozunk ezzel, most a fővárosban legszenzációsabb kérdéssel, azt tisztán és egyedül a vidéki sajtó hivatásának szempontjából tesszük, bizonyítandó azt, hogy ma már a vidéki sajtónak is nemcsak önálló létjogosultsága van, hanem társadalmi, politikai, kulturális és irodalmi tekintetből egyenesen utalva vannak vidékeik érdekeit képviselni és mindenfelé függetlenül elmozdítani.

Érdekes jelenség az, hogy a hírlapok esodálatos szaporodásával és terjedésével, és az országos politikai lapok versengésével mindinkább előtérbe nyomul az a meggyőződés is, mely a külföldön már rég felismertette: hogy egy nagyobb vidékre kiterjedő lapnak, tehát az ország fővá-

rosán kívül is, oly jelentős tényezővé kell válni, melynek szava, iránya és törekvése kellő nyomattal és befolyással bírjon a politikai és társadalmi viszonyokra, vagyis általános érdekűnek tartandó. A vidéki sajtó szintén óriási léptekkel halad előre. Most már nagyobb részt lépést tart a napi eseményekkel, és minden irányban kielégíteni igyekszik a fokozott igényeket. Szűk keretéből kiemelkedett, a párciális érdekeken kívül az összes országos érdekek hű örvé és munkássá vált, magához vonzotta, főleg a nagyobb vidéki városokban, a főváros jeles irodalmi erőt is, politikai cikkeinek súlyt ad köre értelmiségének támogatása és hozzájárulása által, összhangzásba bírja hozni a vidéki érdeket az országos érdekekkel, megbízható hűséggel ismerteti a fővárosi politikai körök felfogását, sőt e tekintetben nem felejtve el pártpolitika és klikkrendszert által, a helyzetet igazabban és őszintebben képes feltárni, mint a fővárosi lapjai, távirataival pedig megelőzve a budapesti lapokat, minden érdekes hírről kimerítő jelentést tesz olvasóinak.

Voltak idők, midőn gúnyolva és fitymálva emlegették a vidéki sajtó erőlődéseit, pedig üttörő munkájukat mindenkor önzetlenül és nehéz körülmények dacára becsülettel

és hiven teljesítették. — De ma a szerep változni látszik: nem kell többé a vidéki sajtó földatáról meggyőző cikkeket írni: — a vidéki sajtó közszükségletet elégíti ki ma már, érteklben és érdekeségben megközelíti a fővárosi sajtóját, sőt itt-ott már azzal nyílt versenyre lép, megbízhatóság tekintetében pedig bizony, bizony fölül is mulja. Szépirodalmi becsé is mindinkább növekedében van.

E jelenségnek örvendetes okai vannak; először fölbredt annak a törekvésnek jogosultsága iránti meggyőződés, hogy a főváros emelkedésével a vidéki nagyobb városok fejlesztése és emelkedése az államnak, az országnak elengedhetetlen, kötelességszerű feladata. A vidéknek kell, hogy legyen a politikában szintén szava, társadalmi és jótékonyági intézményei, közhasznú vállalatai, gondos és beható megfigyelést érdemelnek, a kulturális haladással pedig a folyton szaporodó napikérések alapos ismertetést kívánnak meg. Ezt mindenki érzi és naponként kisebb lesz az a válaszfal, melyet az elfogultság és a kishitűség sajtó és sajtó között emelt. A második ok nem kevésbé örvendetes. Ugyanis a fővárosi sajtó nagy részében befészkelődött az üzérkedés szelleme, az anyagi téren roppant károkat

A „PÉCSI ÚJSÁG” tárcája.

Mese . . . mese . . .

— A „Pécsi Újság” eredeti tárcája. —

Mesét mondok, mondjak-e? Mesét a szép asszonyról, kinek teste fehérebb a fényes alabastromkőnél, illatosabb az illatos moschata-virágnál, kinek haja puhább a szalás selyemnél, fogai ragyogóbbak a tenger mélységés fenékén termő igazgyűngynél, szemei, melyekből érzékesiklandó delejesség sugárzik, ragyogóbbak az esthajnali csillagnál.

Mesét mondok a virágarcú asszony-állatról, kinek szépsége jóval nagyobb a misztikus keleti régék tündérszigetén termő liliumnak szépségénél.

Sötét este, mikor az utca zaja elnémul; sötét este, mikor a csillagok bujós-dit játszanak a gomolygó felhőhegyek esalagot árnyékában; sötét este, mikor a lélek leveti a szürke mindennapiság töldött-földött köntösét; sötét este itt üldögélek ablakomnál s álmodozó műzüm-menként nézegetek az átellenes emeleti ablak üvegtábláira, hol finom csipkefű-

gönyök redői mögött a lámpa rózsaszínű ernyője okozta halványpiros fényben láthatják szemem a esudaszép asszonykát, olyan patvolszerű pongyolában, aminőt csak az Olympus rózsaujjú pogány istennő képesek szőni aranyos pókhálóból.

Oh hányszor meglópták szemem a csipkefűgönyök mögött rejtőz paradicsom legszebb virágának édes titkait; oh hány éjszákát töltöttem álmatlanul, égető vágyak lávjában kintlőva miatta!

Csendes tavaszi este van; az enyhe szellő susogva röpök az átellenes emelet híz erkélyére kített anebuk pettyes levelei, piros bogrói körül, a esudaszép asszonyállat pedig tükre előtt husos ujjacskáival selyembajának tekeresét bontogatja. Olasz maestro antik remekét láttam valamikor, amily képen a tenger istennője mosolyogva ingerkedik a testét esókolgató hullámöröksékkal. A hullámok szerelmének fúrteit hasonlítottam egyedül e szépségés asszony leomló fúrteithez.

Mikor fészülködésével készen volt, még néhány ráncoskát, még egy-két apró-cseprő fodreskát igazított uszályos öltözékem s előbb az ablakhoz jőve az utcára tekintett, aztán a csapongó elméjű

Firduzzi bársonykötésű könyvét folkapva hintaszékébe ült olvasni. Lapozgatott, olvasgatott s a könyvészi megíratotta a küszvű Ali Feth egyetlen leányának, Khorazán virágának szomorú története, ki a nélkül hervadt el olthatatlan szerelme tüzeiben, hogy csak egyetlen férfiesök is érintette volna szomszaj ajakát. A könyv lecsusztott öléből s följesztte a szép asszony lábainál szundikáló angró-cieát. A kis menyecske szive megesis a szegényke állaton s papucsait lerugva, selymes lábával eirogatta a kedvence ciea tarka fejecskejét, mire ez helleleg simul asszonya mellé s hamiskásan dörmölvö bujik el úrnője idres-bodros uszályának hullámos redőibe.

De hallga . . . mintha kapu nyílt volna. A szép asszony vendéget vár, bizalmas vendéget, a kit esókkal, öleléssel szókás fogadni. Ő is meghallotta a faragott tölgyfelenk ajtószárának nyitódását, mert hirtelen folgorogva székéről, a lámpát kisse lejjebb esavarva, s mint valami rakoneátlan gyerek, sebtiben az egyik roccoc-szekreny mögé rejtőzött. De jó tréfa lesz, mák ha az a valaki belép s nem talál senkit a szobában; mikor aztán az a valaki e fölött majd szomorkodni, busulni kezd, ő hirtelen elugrik rejtékéből s vi-

okozó korrupció, a reklámhajzásat. Es innen van, hogy a közönségben folyton terjed az a meggyőződés, hogy a lapokat nem elvek éltetik többé, hanem üzleti szempontok és párttevékenység és így hasábjaikban nem a meggyőződés erejét és az elvi igazságokat keresik, hanem csupán a szenzációs dolgokat. Általában süpped a megbízhatóság talaja és szinte szokásá vált elvokban és irányban a szinvaltozó sokban gyönyörködni. Maspék van a vidéken. Itt a sajtót még mindig bizonyos idealizmus, önzetlenség és jóízű helyi-patriotizmus lengi át és még a notórius pártlapok is önállóan és függetlenül bírnak nyilatkozni. Ezen körülmény mindinkább emeli a vidéki sajtó értékét és hitelt és mennél ziláltabbak lesznek általánosságban fenn a fővárosban a publicisztikai és hírlapiról viszonyok, annál inkább tör elő a vidéken az a törekvés, hogy az olvasó közönség igényei helyben is kellően kielégítenek. Vannak még nálunk is nehézségek, így főleg egyes körök tartózkodása, elfogultsága, nagyüri lenézése, de e nehézségek csakhamar le fognak küzdeni. És midőn ma már ott állunk, hogy egyes fővárosi hírlap az olvasó igényeit nem elégíti ki többé és majdnem az egész sajtót kell ismerni és olvasni, hogy a közállapotokról alaposan meggyőződjünk és hű képet alkossunk: akkor rövid idő múlva eljutunk odáig is, hogy egy jól szerkesztett és az igényeknek megfelelő vidéki lap, mely a fővárosi eseményeinek hű és alapos ismertetése mellett vidékének érdekeit is alaposan dolgozza fel, inkább fogja a közszükségletet kielégíteni, olcsóbb, célzerűbb és hasznosabb irányú lesz, mint hogy abba a labirintusba tévedjünk, amelyet a különböző

árnyalatu fővárosi lapok élénkbe tárnak.

Midőn egyes hírlapok adásvételi üzletei az egész sajtó morális értékét súlyesztik alá, midőn a fővárosi lapjai a vidéki eseményekkel csak másodsorban foglalkozhatnak, midőn a lapok elvi szempontján ott látjuk vagy az úzerkedésnek, vagy a szigoru pártfegyelmeknek a nyomát és a legtöbb lap kezd gyári munkával a napi újdonságok feldolgozásában egyenértékűvé válni: akkor a vidéki sajtónak hivatása, feladata és élet-szükséglete mindjobban előtérbe lép és bizton remélhető, hogy az eddigi kicsinylés, fitymálás csakhamar megszűnik. A vidéki sajtó közszükségletet kell, hogy kielégítsen, s az ez iránti józan fel fogás egészséges versenyt fog e téren is teremteni.

Magyar szocialisták. Még egy évtized előtt is örömmel mondogattuk, hogy Magyarország — hála Istennek — nincs munkás-kérdés és szó nyugot-európai értelemben és ime ma az Alföldön, az ország legdélkezebb részén, Magyarország és túlnyomóan földművelő vidékén munkás-lázadás tört ki és egy szervezett, messze elágazó, államellenes, a tulajdonjog szentsége és a személybiztonság ellen irányuló mozgalomról hull le a lepel.

Oly jelenség ez, mely megdöbbentő, megdöbbentő pedig annál is inkább, mert a magyar fajt épen az jellemzi legjobban, hogy tiszteli a tulajdonjogot, szereti hazáját, elismeri mások jogait és ami fő: egyenes jelleméhez nem ferde a titkos szövetkezés. Képzeltető-e, hogy egy volt rendőr, egy egyszerű, tanulatlan paraszthájdó oly befolyást tudjon gyakorolni városnak 4—5000 lakosára, hogy azok lelkiéletét teljesen átgyúra, őket a faji és nemzeti erőnyek és tulajdonságok megtámadására legyen képes bírni. Bizonyára nem és már ma, midőn a hődmézvászárhelyi paraszt-lázadás részletei még földéritek, kifejezést kell adnunk azon meggyőződésünknek, hogy a lázadásnak a büntetőszankción kívül helyi okainak is kell lenni, melyek a hődmézvászárhelyi társas-

dalmi és kivált közigazgatási viszonyokban keresendők.

Az államkormányás feladata az alföldi paraszt-forongást lecsendesíteni, az azt szülő bajokat orvosolni, a forrongó elemek törekvéseit az állam törvényeivel és a minden egyes polgárt megillető jogokkal és szabadságokkal összhangba hozni, ami bizonyára rövidesen meg is fog történni, főként most, hogy a mozgalom elszánt és erőszakos lelkiületű vezetői befogattak.

Részünkörül csak egy körülírnék akarjuk a közfizmelmet ez uttal fölívni és ez az, hogy a lázadás és forrongás oly területen nyilvánul, mely túlnyomóan a függetlenségi párt dominiumát képezi. A függetlenségi párt immár huszonhét év óta folytatja a legészakabb harcot főnálló államrendünk ellen, nem ismervé el és megvalósítatandónak hirdette annak alapját, a kiegyezést és az abból folyó törvényes intézményeket.

Napról-napra halljuk az országgyűlésen az alkotmányunk alapjait rázó politika fejtegetéseit, és elképzelhetjük, hogy minő alakot vesznek fel a politikai szentenciák, míg az ország legintelligensebb testületéből, a képviselőházból, hol azok-kal mindenki tisztában van, eljutnak a malom alá, az értelmes, de tanulatlan alföldi magyar nép közé.

Csak a közelmúltban mutatunk rá, hogy a függetlenségi párt-politika elvei a nemzetiségek közé jutva minő káros eredményeket szülnék. Ugyanígy eredményeket kell szülnie a tanulatlan nép rétegeiben is elidegenítve azt a létező államrendtől. Itt az ideje, hogy e hiábavaló harc a fenálló államrend ellen az egész vonalon megszűnjék.

Miniszterünk Bécsben. Tegnap épen lapunk zárta után vettük a következő távirati értesítést:

A „Bud. Corr.” jelenti: *Wekerle* Sándort és *Szilágyi* Dezsőt, kik tegnap (vasárnapon) este Bécsbe érkeztek, *ő Felsége ma délen külön kihallgatásokon fogadta.* A délelőtt folyamán *Wekerle* hosszabb ideig tanácskozott *Plener* pénzügyminiszterrel, *Szilágyi* pedig *Schönhorn* gróf, osztrák igazságügyminiszterrel.

E távirati értesülésünkben kiváló súlylyal bír *Wekerle* és *Szilágyi* egymásután történt fogadtatása a királlyal. Alig lehet kételkedni, hogy e kihallgatáson az egyházpolitikai javaslatokról volt szó, mely alkalommal a magyar miniszterek a királyt a főrendiházban várható eredményről informálták, és ő Felségétől ismételten azon határozott kijelentést hallhatták, hogy a király az egyházpolitikai javaslatok diadalát óhajtja.

*Plener*rel *Wekerle* a valuta rendezésének folytatásáról, de kétségtelenül az osztrák magyar bank priviligiumának meghosszabbításáról is értekezett a két pénzügyminiszter. *Szilágyi* Dezső igazságügyminiszter osztrák kollégájával a katonai bíráskodás reformjáról tanácskozott, mely fontos igazságügyi kérdés az egyházpolitikai javaslatok által háttérbe szorított, de most újra tárgyalás alapját képezi, mi remélhetőleg rövid idő alatt konkrét törvényjavaslatban fog kifejezésre jutni. A katonai bíráskodás mai rendszere oly elavult,

dáman kacagva e szavakkal szalad majd elibe:

— Nos, ne sirjon maga, kis ostoba, hát nem látja, hogy itt vagyok?

Ki volt a szép asszony vendége?... nem tudom. A szobájában derengő félmály kódében elveszett mindkettő. De a függönyök eszébe még is láttam valamit, — az árnyékukat. Im a két árnyék közeledik, egyre közelebb jő egymáshoz. Mintha leilennének. Most meg a fejüket összedugva sutorgva beszélnek egymáshoz, nehogy a pelushe-szőnyegen szundikáló cicát fölébresszék. Most meg mintha a szép asszony folgrott volna amellől a valaki mellől; szinte hallani vélem szemérmes sikoltását. Most meg az ölébe ül s mintha átkarolná a nyakát annak a másiknak. Az árnyék aztán egyre fogy, egyre-egyre kisebb lesz, míg lassanként elvész egészen.

A hold épp ide tévedt s ártatlanul bepillantott a szép asszony paradisosába. Csak ámul, csak bámul, aztán mintha hirtelen pirosság futná el bányagat ábrázát és zavartan huzdók fölviszta egy bárány-felhő gomolygó foszlányai mögé. Így nem hallja a regét, amit az ég azúrján nevéző pajkos csillagok regélnék egymásnak. Nem hallja a búbjós regét a esudaszép assz-

zonyállatról; nem hallja a történetet, mely így kezdődik: Egyszer volt, hol nem volt, volt egyszer egy nagyon szép asszony meg egy dalás . . . izé . . .

Ki tudná a végét? — halandó ember nem érti a csillagok nyelvét. Fejem szédült, a lelkem elkívánczoltott innét, el az emberek közé, oda a vadgesztenyék lombátra alá, hogy elfeledjem a viráguren asszonyka meséjét.

Széles válu, aranyszínűsörös katonát láttam az utca tüllo oldalán haladni, ki e szavakat mormolá:

— Sapperment, diese Frau . . . die ist ja eine lebendige römische Göttin . . . Mikor újra fölmentem lakásomba, az átellenes emeleti szobában ismét kigyúlt a lámpafény. A szép asszony pedig zongorára előt ül és személt lecsukva ismeretlen áriákat ver ki a zengő-bongó hurokon. Egyszerre csak — mintha elfáradtak volna karjai — bányagat dől vissza a báronyos szék dagadó vánkására pihenni . . .

Bocsáss meg szép asszony, hogy loptam; hogy megloptam édes emlékü titkodat; de lásd, te is loptál. En csak titkodat loptam meg, te — ennél sokkal többet.

Sulyok Károly.

annyira ellenkezik a rendes polgári bíróság rendszerétől, hogy csupán a katonai büntető törvény alapos megváltoztatása orvosolhatja a bajokat, melyek között kiváló figyelmet érdemel a lapunk egyik múlt heti számában kifejtett azon abnormalis állapot, hogy pl. a párbaj polgároknál büntetendő cselekmény, míg katonáknál megengedett időtöltés. Remélhetőleg a tegnapi tárgyalás jobb eredményvel végződött, mint a múlt évi, mikor a két miniszter megállapodásra jutni épenséggel nem tudtál.

Pécs és Kassa.

Mig Pécsert a színházépület rohamosan készül, és már-már teljes pompájában domborodik ki, addig a kassaiak, kik még előtűnt terveztek a színház építését, nem bírnak az előkészületek stadiumából kibontakozni. Az úgy annál érdekesebb, mert benne a pécsi színház építései is érdekelve vannak. A „Magyarország“ nyoman közöljük a következőket:

Kassa város elhatározta, hogy színházat építtet. Pályázatot irt ki, a melyben maga a város szabta meg a színházépítés módzatait és feltételeit. A tervek beérkeztek, de az építőbizottság nem volt velük melegevő. Ekkor lehívták Hellert és Fellner bécsi építészeket, a kik először is eldöjték a város módzatait, mert azok alapján jó tervet nem is lehet készíteni. És ugyanazt tolmácsolták a város építési bizottságának, a mint előbb már néhány magyar szakértő építész tanácsolt. A magyarok szavára azonban a t. kassai urak nem adtak semmit, de az osztrák urak nagy hozsannával fogadták, azoknak ugyanazon tanácsát mint szent igazságot tekintették és most már ez alapon készül el Kassa város színháza, nagy dióségére az osztrák építészetnek és nagy szegényére a magyaroknak.

Ez ügyben két kiváló építészünkől, a kik már Pécsert is építettek színházat, és másutt is a legszebb építkezéseket vitték keresztül, egy nyílt levelet vetünk, melyet a hazafias ügy és a többi magyar építészek érdekében is ezennel közlünk.

„Nyílt level Kassa városához“.

A magyar építész tudományával már oly rosszul allanánk, hogy Kassa városának nem marad más hátra, minthogy külföldi építészektől hívjon meg, hogy jó színházat építhessen?

Nem szükkeblésűg, és nem kicsinyes hazafiaskodás, de még az említett idegen építész iránti elismerés hiánya sem készít bennünket arra, hogy ezen eljárás ellen határozatlan tiltakozjunk; hiszen itt inkább csak a becsületről, mint pénzről van szó; a miért szót emelünk, az kizárólag a magyar építész ügy iránti érdeklődés. Azt, a mit Hellmer és Fellner építész urak mint a tudomány kvintesszenciáját hirdettek, azt mi szóval és rajzban már egy évvel azelőtt számos városi képviselő előtt, a kik közül többen a színházépítő-bizottság tagjai is, megmagyaráztuk.

Igaz, hogy volt e tervben több saját eszménk is, a melyeket a később megállapított versenyprogram nem ismert el és helyükbe a maga sajátosság és ellenmondó tételét vette fel, a melyeket Fellner építész jelentésében impliciten elítél és visszautasít.

De nem mi vagyunk Magyarországon az egyetlenek, a kik hasonló ésszerű javaslatokat képesek tenni. Hogy Hellmer és Fellner urak sok színházat építettek, azt tudjuk. De ugyanazon időben francia,

angol, amerikai, német és más osztrák építészek szintén építettek jó, igen jó, sőt nagyszerű színházakat a nélkül, hogy szükség lett volna Hellmer és Fellner urak tanácsára és építetek mindenütt, a hol erős egészséges nemzeti áramlat az ország fiát magához vonja, hogy annak fényét saját működésük által emeljék. Min mutassák meg a hazai művészek tudásukat, min nőjének nagyra, min váljanak művészekké, ha nem nagy feladatokat. Ha irthon a magyarok új háttérbe szorítottak, talán a külföldre menjenek hazálni? Azok, a kik felvetették az eszmét, hogy külföldi művészetekhez kell folyamodni, azt mondják, hogy a magyar művészek pályázataiból meggyőződtek arról, hogy magyar művész nem lesz képes ily jó színházat építeni. E felett vitaközny valóban felesleges volna. A mint a pályázatot kiírták és különösen ahogy felelték döntöttek, természetes, hogy az eredmények negatívnak kellett lenni. Miért sikerült Pécs városának, a mit Kassa állítólag sehogy sem tudott elérni? Mi a magyar művész világ számára először is igazságot, másodsor pedig pártatlan ítéletet követelünk és akkor nem egy, hanem a helyes terveknek akár egy tucatja diadalmasan fogja mutatni a magyar művészek tudományát. Mi egyénileg az eszmét illetőleg elsősorban bírnak Hellmer és Fellner előtt és épp oly joggal követeljük, mint ezek az urak, hogy a mi javaslataink alapján és kötött marsutra nélkül program-tervezetünket kidolgozhassuk és annak nyilvános megítélésére meghívassunk.

Pro domo beszélünk ugyan, de szóvivői vagyunk valamennyi magyar kartársaink véleményének, a tehetségek nagy sorának, a kik előtt a külföld már most is kalapot emel.

Steinhart A. és Lang A. építészek,
a pécsi színház építései.

HIROVATUNK.

Pécs, április 24.

— **A földmívelésügyi miniszter Mohácson.** Bethlen Andor gróf földmívelésügyi miniszter e hó 29-én délután reggel a képviselőház pénzügyi bizottságának több tagja kíséretében Budapestről gőzhajón a középdunai szabályozási munkálatok megselemlésére indul. A miniszter vasárnap d. u. ér Mohácsra, hol a szabályozási munkálatok már szintén folyamatban vannak, melyeket kíséretével meg fog vizsgálni. E szemle kirándulásra a miniszter legfeljebb két napot számít.

— **Bírói kinevezés.** A Budapesti Közlöny tegnapi száma megerősíti három hét előtt közölt azon értesülésünket, hogy *Dobi Imre dr.*, a pécsi kir. tábla tanácsjegyzője a pécsi kir. törvényszékhez bíróvá nevezett ki.

— **Érdekes kinevezés.** Földinket, *Kenedi Géza dr.* budapesti ügyvédet, a Pesti Hírlap felolós szerkesztőjét, a kitűnő jogászt — mint megbízható forrásból értesülünk, legközelebb az igazságügyminiszteriumba osztálytanácsossá fogják kinevezni. Szerkesztői állását ez esetben *Mikszáth Kálmán* fogja ellátni.

— **Munkások a leomlott pinczében.** A Schwallert-féle építkezésnél, az új színház mellé, a régi pincefalásznak tegnap megrokkant, amiért aztán Schlauch építész elrendelte, hogy a munkások onnan távozzanak el, s hogy a meglazult boltozatot fölülről döntseik le. Az emberek el is vonultak a veszélyes helyről s nem sokára a pincetörök boltozata nagy robajjal lezuhant. Alig szállt el az omladék fölött

támadt porfelleg, az egyik munkásleány fölkiáltott: „Jézus! hiszen a pincében még benne voltak Narosits meg Horváth! A kőművesek az első pillanattól hitelt se adtak a leány szavának, hisz bizonyosan tudták, hogy Schlauch parancsára mindenki azonnal otthagya a pinceáldort; de aztán mikor keresték Marositsot meg Horváthot s nem találták maguk közt, akkor megrémülve kaptak marokra, hogy a leomlott pincéből köveit szóthányják. Nem kis idő múlva meg is találták az egyiket, Horváthot, akire a boltozat fényleg rázuhant. Fején, arcán, kezén, nyakán vér fakadt a közösök nyomán, de törést nem szenvedett semmi testrészében, mert szerencsére a leomlott boltozat fölött nem volt földréteg, s így csak a puszta téglá omlott rá. Hamarosan elővonszolták Marositsot is, akinek a testén semmi baja nem esett, mert ő az üregben állt selőtte omlott le a kő; hanem az élet-halál között olyan ijedséggel szállta meg, hogy mikor a levegőre került is, egész testében remegett. Ajúlás volt rajta erő s arca, szeméi olyanok voltak, mint a sírból kitélt. Horváthot a kórházba szállították, hova Schwarz dr. ki a szerenetsétség-nél is véletlenül jelen volt, utána sietett s lemosatva sebeit megvizsgálta a sérüléseket, melyeket nem talált veszélyeseknek. A megijedt Marositsot társai hazaverték.

— **Névpáni tisztelgés Reeh György tüzoltó főparancsnoknál.** Szépen emlékeztek meg a tüzoltó főparancsnoknál nevenapja alkalmával. A legnagyobb titokban lampionmenetet rögtönöztek a tiszteleire. Tegnap este 6 órakor indult ki a menet a város-házról, élükön a Zsolnay-gyári tüzoltók zenekara, a zenekar után a pécsi önkéntes tüzoltók és a Zsolnay-gyári tüzoltók saszakosokra oszolva. A menetet a Jókai-teret a Reeh-féle ház előtt állott állott meg, hol Jónás és Miskolczy bandája a Rákóczy-indulóba kapott. Majd a tüzoltóság vezetői bentemtek e házba, hol Selényi Antal a pécsi tüzoltóság nevében röviden, de meleg szavakban a következő beszédet tartotta: „Szeretve tisztelt főparancsnok ur! Kedves bajtárs! Azon ószinte ragaszkodás és kedves kötelem, mely bennünket hozzád fűz, késztetett, hogy nevpnapod alkalmából hozzád jöjjünk s jó kívánatainkat tolmácsoljuk s kívánjuk, hogy a minden tüzök oltója, a magasságbeli jó Isten áldjon meg! Fogadd kedves bajtárs e mai ünnepelellérek rokonszenvenők kézzel fogható jelére ezen sisakot, s viseljed erőben, egészséggel, az évek hosszú során át, áldást hozva polgártársaid javára, bajtársaid örömére. Ha dűl a sásd elem, e hármast ne feledd: erős kar, bátor szív és testvéri szeretet. Jutalmad az leend: betó téd tiszteled. Iszenteltesen! E szavak kíséretében egy szép művét, fényes főparancsnoki sisakot adott át neki. Selényi Antal után Trebic Ottó üdvözölte a főparancsnokot a Zsolnay-gyári tüzoltók nevében, emléktűl átnyújtván Reehnek a Zsolnay-tüzoltóság egyik gyakorlatának fényképét. A főparancsnok elfogult hangon csak annyit feleltett: „Uram, ez valóban nem várt kitüntetés. Szívből köszönöm! Mig benn ezek az üdvözöl beszédek folytak, kűn a tüzoltó zenekar Steg „Erdei áhítat“ című zene darabját játszotta, tőle nem várt precizitással. Majd a Jónás és Miskolczy új banda gyujtott rá ropogos csardásokra. Az üdvözölések után a tüzoltóság a Dollinger-féle Hetfejedelem vendéglőbe ment, honnan csak a késő éjeli órákban oszlott szét a legrosszabb hangulatban.

— **Eladósodott tisztek sorsa.** Ujabbán nagyon szigorúan veszik a hadseregnek a könelemű adósság-csinalást s a hadügyminiszterium rendelletei egymástán lemondásra kényszerítik azokat a tiszteket a kik ellen ilyen adóságok miatt fejelen-

tések érkeznek. Különösen feltűnően sok tisztek felszerítették lemondásra legutóbb a fővárosban állomásozó 52-ik gyalogrezet kózt. C o r t i ezredes rövid idő alatt egymástán 3 tisztek adta azt a barátságos tanácsot, hogy oldja le kardját. Az első egy mohamedán vallású hadnagy, I b r a h i m volt, ki egy idejig mint tolmács kereste kenyerét, aztán a bolgár hadseregbe lépett, hol még mindig nagy a tisztánny. Ezekivül B o d i c k y hadnagy és M i l e c főhadnagy is kileptek ebből az ezredből.

— **A szobbi-barcasi vasut** mentén látó községek folyamatosan Somogyvármegyéhez, miként az eszközöljön ki a m. a. v. igazgatóságával több vonatjárat, mert különösen Pécs felé nincs a vonalon esatlakozása a vonatoknak, miert is, ki például Csoknyáki Pécsre akar utazni, az kénytelen a sokkal hosszabb szobbi-kaposvár-szentlőrinci uton indulni, mert Szigetvár felé a rövidebb ut dacára, sokkal később ér Pécsre. A kérelem minden esetre méltányos, mert a községek és magánosok azért irtak alá törzsszervevényeket, hogy vasutjuknak hasznát és kényelmét is élvezhessék.

— **Fekete-sárga zászlók Baranyából.** A magyarországi szerb papok kezdeményezésére Karloácán f. hó 10-ikén negyülts volt, mely tiltakozott a polgári házassági törvényjavaslat ellen és amelyen a gyűlést megnyitó Brankovics szerb patriarcha indítványára elhatározatot, hogy küldöttséget menesztessen a királyhoz, hogy a törvényjavaslatot ne szenteltesse; az országgyűlés két házához pedig kérényt írt, hogy vessek el a jav slatot. Igen érdekes, hogy a hercegprímás és a becsi pápai nuncius udvölző iratot intéztek a gyűléshez. Még érdekesebb és tulajdonképen ez az, ami e tüntetésből reánk vonatkozik, hogy a karloáci szerb gyűlésen Baranyából is sok szerb vett részt, kik *ok fekete-sárga zászlók alatt* mentek. Ez is egy adat arra, aminek mi már oly sokszor kifejeztünk adunk, hogy Baranyamegyében a nemzetiségek megmagyarosítására nagyon kevés történik, sőt mondhatjuk, hogy e magyarosodás ügye annyira el van hanyagolva, hogy az egyesíten megszégyenítő reánk néve. A mulasztás e téren első sorban a megyei adminisztrációt terheli, azonban hibás térsadalmunk is. A baranyai szerbek talán ki vannak szolgáltatva popáik befolyásának; de épp így elhanyagoljuk svábainkat is. Igazán csoda, hogy svábaink meg nem a nagy német zászlót kezdik használni a venni. A megyei adminisztráció közegeitől batran megtehetnek, mert azok ily lappáláakra ügyet sem vetnek. Jó volna, ha e kérdés végre valahára fölvettenek a közgyűlés terében és komolyan foglalkoznánk nemzetiségeink magyarosításának ügyével, ami egész Baranyának becsületbeli ügye.

— **Színház Mohácsón.** Szalkay Lajos színházgáztól jól szervezett társulattal vasárnap kezdette meg előadásai sorozatát Lukács Sándor népszimfóniával: „Az asszony verve jó-*val*, melyet a kollemlentem időjárás folytán csak csekély számu közönség hallgatott végig. A társulat — mint mohácsi leveleznők írja — jó erőkkel rendelkezik és így van kilitása, hogy a mohácsi némileg igényteljes közönség rokonszenvét hamarosan elnyerje. Eddig Szalkay, Szalkayné, Csige, Keresztes Amália és Bánfalvy tüntek ki.

— **A Pécsi Athleta Klub** tegnap este tartotta meg Egy Béla dr. elnök tiszteletére rendezett bankettjét a Vadember vendéglőgádban. A banketten az atletikai klub számos tagja vett részt, s kitűnő hangulat uralkodott az egész társaságon. *Notter* Jenő a klub titkára monddta az első pohárköszöntő Egy Béla dr. elnökre; szép szavakkal emlékezett meg azon ál-

lás szépségéről, de egyszersmind nehéz voltáról, melyet ő, mint a klub elnöke elfogad. Városunkban meg sok akadályt kell legyőznie, míg az atletika teljes érvényt szerez. De ő mint elnök nyugodtan szivere teheti kezét, mert szívevel, lélekkel az athleta-club fölvirágztatására működik. Utána *Egy Béla* dr. megköszönte a figyelmét. Pohárköszöntőket monddtak még *Bodó Aladár* dr. Heinecz Károlyra a club-alelnökre, *Egy Béla* dr. Lieber Györgyre, s *Bodó Aladár* dr. Ott Belára. A vacsora alatt *Farkas Sándor* kitűnő zenekara emelte a hangulatot.

— **A Pécsi Dalárdá közgyűlése.** A *Pécsi Dalárda* tegnap este tartotta évi rendes közgyűlést. Az egyesület bevétele a lefolyt év alatt volt 2304 frt 80 kr, kiadása 2251 frt 56 kr a jövő évi költségvetés 1757 frt 20 kr. kiadásról és ugyanannyi bevételről szól. A hivatalos jelentések után *Reberics Imre* elnök, ki a gyűlést vezette, bejelentette *Aidinger* János elnök lemondását a tisztségről s vele együtt a tisztkarét és a választmányét. A gyűlést tisztújítás alatt *Pulc Imre* a partoló tagok közül választott választmányi tag mint korelnök vezette. Egyhangulag megválasztották elnöké *Aidinger* Jánost, kihez bizottság meg őt fölkerendő, hogy az elnökséget újból fogadja el. Megválasztották továbbá — szintén egyhangulag — alelnöké *Reberics Imrét*, első titkárrá *Kiss Józsefet*, másod titkárrá ifjú *Reberics Imrét*, első karmesteré *Hoffer Károlyt*, másodkarmesteré *Eckhardt Antalt*, pentázostá *Szigrist Lajost*, levtelároztá *König Károlyt*, igazgatóvá *Szellmann Győzöt*; választmányi tagokká a működő tagok közül *Koharies Jánost*, *Ejtvös Gusztávot*, *Jilly Alajost*, *Haksch Lajost*, *Egerszeghy Kálmánt*, *Hillebrand Ferencet*, *Agh Timót* dr. t. s *Repics Vincét*, a partoló tagok közül *Knapp Tivadart*, *Pulc Imrét*. Szuly Jánost, *Schlauch Imrét* és *Nagy Jenót*. A tisztkar megválasztása után a fumei ut kérdése került dörtes alá. A közgyűlés kimondta hogy a lerandulásra jelentkező tagokat mint az egyesület küldötteit tekintni s részükre utazási díjat folyósít. Elhatározta, hogy a fumei magyar daloskór fölcsengetendő zászlajára díszes szalagot visz magával. A gyűlés végén *Reberics* elnök az egyesületnek két jubiláló tagját: *Jilly Alajost* és *Egerszeghy Kálmánt* köszöntötte föl, akik a Pécsi Dalárdában működésüknek huszonötödik évét most töltötték be. *Eckhardt Antal* pedig a Pécsi Dalárdának egyik elhalt jelszéről alapított egyikéről, volt karmesteréről, *Wachauer Károlyról* emlékezett meg indítványt tevén, hogy az egyesület készítessen el az elhunytak életnagyságu fényképét s azt díszes keretben függeszse föl az egyesületi helyiségben. A közgyűlés helyesléssel fogadta e kegyeletes indítványt, s határozottá emelte. A daloskór gyűlés után *Silly* vendéglőjében vig poharazzal nyitották meg az új együleti évet.

— **Megszökött vizsgálati fogoly.** *S e y Aladár* megvénk egyik előkelő családjának elzüllött ivadéka, ki lopás és betörés miatt egy ízben másfél évi börtönrre ítéltetett, de feltételek szabadságra bocsátatot, röviddel ezelőtt nyolcenedbéli betörés és lopás miatt a mohácsi járásbírósnágnál vizsgálati fogásba helyeztetett — mint mohácsi leveleznők írja — hétfőn reggel, a reggeli sáta alkalmával megszökött. A nyomozás erőlyesen folyik, ez ideig azonban eredmény nélkül. A szökvény kisnyir termetű, szép arcu, 22 éves fiatal ember helyette barna bajszkával, foglalkozására nézve göplakatos. Nég realiskólatl végzett és jól beszél magyarul, németül.

— **Műkedvelői előadás.** *Bonyhádról* írják lapunknak: A bonyhádi evangélikus gimnazium javára az arany orozslán szál-

loda nagytermében 1894. évi április hó 28-án műkedvelői előadást rendeznek, melyen szinre kerül *Főhéheré*, énekes regge 3 felvonásban, őt képeben. *Közreműködnek:* *Grosch Karola*, *Percel Emma*, *Katzenbach István*, *Stolkenbach Gyula*, *Lippich Zoltán*, *Graf Tilda* és gyermekek. Az előadást tánc követi. Vasárnap f. hó 29-én délután 3 órakor külön gyermekelőadás.

— **Helybenhagyott alapszabályok.** A pécsi szabály munkások szakegyletének alapszabályai csekély módosítással jóváhagyattak.

— **A pécsi kereskedelmi alkalmazottak** betegesgyelő bizottságának 1894. évi számadását a kereskedelemügyi miniszter helyesnek találta és egyuttal tudomásul vette azon intézkedést, hogy 4 póttag helyett 12 igazgatósági tag választott, oly megjegyzéssel, hogy a legközelebbi közgyűlésen az alapszabályok ily értelemben módosítandók.

— **A fumei a pécsi dalárdáról.** A „*Magyar Tengerpart*” című lapban olvassuk: *A pécsi dalárda is eljön.* A mint lapunknak írják, ezen elősragun daleyesület legutóbb mégis elhatározta, hogy a fumei országos dalnépzen testületleg részvesz. A pécsi dalosokat a *d i d n g e r* János polgármester, kir. tanácsos fogja vezetni és választónt, hogy *K a r d o s* Kálmán főispán is eljön városunkba, ha ideje megengedi. A dalversenyen azonban a pécsi dalosok nem fognak a pálmáért küzdeni s csak *h o r s c o n c o u r s* fognak esetleg a hangversenyek valamelyikén résztvenni. Öszinte örömmel regisztráljuk ezt a hírt, mert igazán sajnáljuk volna, ha épen a „Pécsi Dalárda,” mely jeles voltának már oly számos jelet adta tüntetett volna távolmaradásával a hazafias tengerparti város által rendezendő nagy dalnépzen. Valóban kar lett volna, ha városunk közönsége meg lett volna fosztva attól a művelzettől, melyet a „Pécsi Dalárda” országos kitűnő énekkara nyújtani képes.

— **Sorsolási naptár májusra.** Itt adjuk a május havi sorsolások rendjét:

Nap	Sorsjegyek	Főnyeremény	Kifizetés napja
1. Osztr. hitelsorsjegyek	150,000 frt	nov. 1.	
1. Amsterdami iparparlata sorsjegyek	5,000 frt	máj. 2.	
1. 1890-i osztr. állam-sorsjegyek	300,000 frt	aug. 1.	
1. Finnországi 10 talléros sorsjegyek	15,000 tal.	aug. 1.	
1. Olasz vörskereszt-sorsjegyek	15,000 lira	máj. 9.	
1. Svédországi 10 talléros sorsjegyek	5,000 tal.	aug. 1.	
1. 3 ^o /o osztr. földhitel-sorsjegy II. kibocsát.	50,000 frt	febr. 2.	
14. Szerb 10 frankos sorsjegyek	100,000 fr.	jun. 13.	
15. 3 ^o /o osztr. földhitel-sorsjegy I. kibocsát.	50,000 frt	dec. 1.	
15. 4 ^o /o magyar jelzálogbank sorsjegyek	50,000 frt	aug. 15.	
15. Freiburg kanton 20 frankos sorsjegyek	18,000 frt	aug. 14.	
20. Barlettavárosi 100 líras sorsjegyek	20,000 lira	nov. 20.	

Egyéb értékpapírok

1. 4 és fél % vasuti aránykölcsön aug. 1.
1. 4¹/₂, 5 és 5¹/₂%-os kisbirtokosok záloglevelei okt. 31.

Az egyetlen diszpeldány története.

Budapest, április 22.

Históriám azoknak a keveseknek szól, a kik nem foglalkoznak az írás mesterségével.

A beavatottaknak nincs szükségük

közönlönyemre, mert gyakorlatból sokkal jobban ismerik az önzetlen író világ üzleti tevékenységét, semhogy az én igaz, ismétlen igaz és megtörtént históriámból hasznót merithetnének.

A pécsi újságíró gárdának egy fiatal tagjával esett meg a furcsa história. Ez az én író kollégám, ki azelőtt Budapesten írta pikáns tárcáit, különben elég irigylésre méltó fiatal ember, a mennyiben (teljes diszkreáció kérék) nagy szerencsése van Thália papnóval szemben.

A kulisszák rejtekében elrejtett furcsa dolgokat aztán a „Magyar Figaró“-ban eresztette szelnek egynemű primadonna nem kis bosszúságára. Így módon a színcs-világ asszonynevének rejtgett emberévé lett, mely körülményt kiaknázni természetesen nem is mulasztotta el. — A kulisszák titkainak leírása lassankint egész halmozás növekedett s a „kis Figaró“-ban — így hívjuk őt — fölébredt a vágy, hogy összegyűjtött karcolatai könyv alakjában lássanak napvilágot. Csakhogy a mily természetes volt Figaró hűsége, mely könyvének kiadására ösztönözte, épp oly ismeretes a kiadó lelketlensége, (Tyűh, ezért még bájba keveredhettem!) melyvel az ambiciózus fiatal emberek vágyainak korlátot vetve, az olvasó közönséget pótolhatatlan élvezetből fosztják meg. Nagyon családik azonban a kedves olvasó, ha azt hiszi, hogy ez a csekélyke akadémia Figarót nagyra törőkv terveiől vissza riasztotta.

Nem azért volt ő a rettegett Figaró, — gondolta magában — s nem azért vannak a primadonnáknak lelkes és önzetlen tisztelői, hogy azok a kiadók lelketlenségével szemben őt ne kárpótolhassák.

Előfizetési ívét primadonnáknak küldötte meg. És ime, csudák csudája, rövid idő alatt előfizetőinek száma százakra szaporodott. Az íveken csak úgy hemzsegek a grófok, bárók meg — gazdag hentesek.

Nemsokára ezután megjelent a nagy mű „egy lelkes műbarátnak ajánlva.“ Az egyszerűen fűzött példányok mellett valami 30—40 selyembe kötött diszpeldány is készült. A többi között W..... er bárónak és H..... ik B..... y Andre grófnak is jutott egy-egy diszpeldány, melynek mindegyikéhez Figaró a következő sorokat csatolta:

„Kiváló tiszteltem és hódolatom jeléül fogadják méltóságod művemnek egyetlen diszpeldányát, melyet van szerencsém mellékelve beküldeni.“

A sorsnak szeszélyes játéka volt, hogy W..... er bárónak küldött sorait, H..... ik gróf diszpeldányához csatolta s viszont.

Néhány napra a következő levelet kapta az én Figaró kollégám H..... ik gróftól:

Tisztelt uram!
Műve egyetlen diszpeldányának a családias hűen sikerült utánzatát sikerült W..... er bárónál föltálmnom. — Nagy utánjárásra megszereztem ezt a példányt, melyet most azzal a megjelzővel küldök meg önnek, hogy ennek a rit visszálésnek mielőbb járjon utána, mert elvégre is nem tehető föl, hogy ugyanazon műnek egyetlen diszpeldányából kettő vagy tán még több is létezzék.
Kiváló tisztelettel stb.

A levelehez a kis Figarónak báró W..... erhoz intézett kísérő sorai voltak mellékelve.

Figaró — tréfával akarván elűzni turpisságát — felelt a grófnak:

„Kímondhatatlanul örülök, hogy magánasinkból még nem foggyott ki az ősi humor, mely kárpótol azért a veszteséget, mely művem egyetlen diszpeldányának visszaküldésével engem ért.“

A gróf elejét akarván venni minden további levelezésnek 10 osztrák értékű forintot utalványozott erre a kis Figarónak.

Alektó.

Színház, irodalom, művészet.

*. Színházi műsor Szerdán „Szultán“ megy részleges szerepváltással. A szultánt Kállay Lujza, Roxelane-t pedig Lévy Sarika játsza. Csütörtökön: Cifranomoruság; pénteken és szombaton Konti Citerás-a itt először; vasárnap ismét újdonság: „Az asszony verve jó.“

*. Balog István illusztrált új könyve. A költeményeket kedvelő s a helyi irodalom iránt érdeklődő része a pécsi közönségnek bizonyára emlékezik Balog István nevére, melyet néhány megkapó költemény alá jegyezve olvashatott a helybeli lapok tárcarovatában. Balog azóta, hogy itt nevelődött, két kötetben adta ki verseit, melyeket a fővárosi sajtó melegen üdvözölt. Balog befejezte „Kinizsi“ című költői elbeszélését s ezt egyéb költeményekkel együtt illusztrálva adja ki. Az illusztrálás nem kisebb művészek vállalkoztak a poéta iránt érzett vonalomból, mint Lotz Károly és Jankó János. A könyv legközelebb hagyja el a sajtót.

TÖRVÉNYKEZÉS.

A Hegedüs-Pritz-féle ügyben Hegedüs Károly ma jelentette be a törvényszéknek védgyűvedjét, úgyszintén az ugyanezen ügyben vádlottként szereplő Barrois Odón is vallott már ügyvédet. Hegedüst Jilly Alajos fogja védeni, Barroist Lieber György dr. Jilly ebben az ügyben eleint Pritz-nek volt ügyvédjé, de ama kereset függő léte alatt, vajon tartozik-e tanuvalomást tenni vagy sem, Pritz kénytelen volt más ügyvédet vallani. Jillyt most Hegedüs a visszalépett Mutnyánszky Béla ügyvéd helyett választotta.

Izr. tanitók gyűlése Pécsen.

Az országos izr. tanítógyesületnek Baranya, Somogy és Tolnamegyékre kiterjedő köre a tanítóknak élénk részvételével mellett ma tartotta meg Pécsen rendes közgyűlést. A vidéki tanitók java része már a tegnap délután 5 órakor tartotta meg előértekezletét, melyen Klungenberg Jakab elnök meleg szavakkal üdvözölte a megjelenteket, mire több egyélt úgy tétett megbeszélés tárgyává. Majd megállapították a közgyűlés végleges tárgyörvénzatát és újra megválasztották Klungenberg Jakabot elnöknek, Sasvári Béla tanítót titkárnak. Az országos tanítógyesület elnökeinek Kornfeld Józsefnek és a volt elnöknek Oser Zsigmondnak jegyzőkönyvi köszönetet szavaztak. Majd megbeszélés tárgyát képezte, hol tartassék a jövő közgyűlés, de minthogy Siklósról, Mohácsról és Dombóváról érkezett be meghívó, beható tanácskozás után elhatározták, hogy a hely megállapítását a pécsi bizottságra bízzák, mely előrelátólag Siklós mellett fog nyilatkozni. Este ismerkedésre jöttek össze az idegen tanitók, ezek között Roth Aron siklósi és Löwy dr. nagy atádi rabbi, épügy a központ kiküldötte Málnai Mihály dr. tanár.

A mai közgyűlést megelőzőleg ünnepeles intézkedésekre gyűltek össze a tanitók a zsidó templomban, hol az alkalomból számos hitközségi tag is megjelent. Perls Armin dr. főrabbi szónoklatban a tanító hitvárait, szép és nemes élet-feladatát tette megbeszélés tárgyává. Az intézkedést után az izr. népiszkola díszteremben kezdetét vette a

közgyűlés.

melyet Klungenberg Jakab elnök-igazgató nyitott meg.

Mint vendégek jelen voltak: Wertheimer Jakab hit. elnök, dr. Löwy Lipót hitk. alelnök, Kengyel Mór isk. elnök, Weisz Jakab isk. alelnök, Salamon József tanfelügyelő, Laubheimer Róbert, Fuchs tanító, Schneider iskolafelügyelő, Papp Zsigmond fer. lelkes, Weiler Sarolta az izr. neogyelt elnöke, Kőrösi Henrik dr., Gerecz Péter dr., Kálmán Miksa dr. főreáliskola tanár, Flesch Armin dr. mohácsi, Roth Aron siklósi, Kohn Armin dr. szigetvári, Löwy Ferenc dr. nagyatádi rabbi, Málnai Mihály dr., a budapesti izr. tanítóképző tanára, Engel Mihály, Blumhorn Izidor, Krausz Simon, Glass Herman, Freud Adolf, Löwenheit dr., Schvarcz Izrael, Weisz Renée k. a., Klungenberg Ilonka és Róza kisasszonyok, özv. Gutmanné, Gutmann Mariska k. a., Wolf Miksa, Skorp, Veiler Nep. János, Spitzer Adam, Goldberger Ignac, Löwy Lajosné, Lenkei Lajos, Stein Lajos dr., Pogesz keresk. isk. igazgató. Reberits polg. isk. igazgató.

A vidékről érkezett tanitók névsora: Kellner Fülöp és nejek Mohács, Sch eszner Henrik Mohács, Fried Soma és Krausz József Nagy-Atád, Schlesinger Simon és Kellner Ignac Siklós, Schlezinger Béla Nagy-Bajom, Deutsch Lajos és Kreuzter Karoly Szegvár, Stern David Dombóvár, Stern Izidor Sásd, Adler Ignac Pécsvár, Gómori Armin Kaposvár, Steiner David Babocsa, Marczali Mór Szigetvár, Tauszgy Mór Gyöng és meg mások.

Klungenberg Jakab isk. igazgató és a Baranya-, Somogy- és Tolnavarmegye izr. tanitók-körének elnöke, mielőtt a közgyűlést megnyitotta, átengedte a szót Wertheimer J. hitk. elnöknek, a ki igen melegen üdvözölte a megjelent (a vidékről jött) tanitókat és vendégeket. Ezután Kengyel Mór isk. elnök az iskolaszak részéről üdvözölte a közgyűlést. Majd Málnai Mihály dr., az orsz. izr. tanítógyesület nevében üdvözölte a vidéki kört. Kéri a megjelent vidéki tanitók, hogy támogassák tovább a központot.

Ezután ismét az elnök veszi át a szót. Megemlíti azon öröndetes körülményt, hogy mily hazafias, magyar szellemben működik a magyar zsidó tanitóság, mely tényt a 3 évvel ezelőt tartott közgyűlésen is dr. Suppan Vilmos, mint a vallás-és közoktatásügyi miniszter képviselője is konstatació kijelentéven, hogy a statisztikai kimutatások szerint a zsidó tanitók a magyar nyelv legnagyobb apostolai. Nincs e hazában egyetlen izr. iskola, melyben a magyar nyelv bevezetve nem volna.

Flesch Armin dr. mohácsi főrabbi kéri hitközsége nevében a közgyűlést, hogy a jövő évre Siklósa tervezett vándorgyűlésnek Mohácsra való áthelyezését határozza. Következtet Roth Aron siklósi főrabbi szabad előadása.

Itt-ott hibás magyarsággal ugyan, de nagy lelkesedéssel és — agg korát tevé — erős érces hanggal ismertette a zsidó népcsevelést legégőbb korszakától kezdve. Nagy derűltséget keltett a régi kor zsidó tanítója állapotának festésével, melyet olyker-lykor humoros epizódokkal fűszerezett. Rátért a pécsi zsidóiskola rendelkezésére, mely 1858-ban alakult mint-iskola címmel. Akkor az osztrák kormány sokat tett az iskolák fölvirágztatására. Ha igyekezett is germánizálni, de az is-kolaért sokat áldozott. — A tanügy fejlődésére nagy hatással volt az 1850-ban létesült elsőrendű tanítóképző intézet; de főképpen Eötvös József báró liberális eljárása, melylyel felszabadította a zsidó tanitók sanyaru helyzetükből. Ma a zsidó tanitók árka törzseinek, hogy tanít-

ványait magyarokká neveljék. Azelőtt sokat tanították a gyermekeket abelről: most többet tanúnak más tárgyakból, mint a heberből. Azért követésre ajánlja Perls Armin dr. pécsi főrabbi példáját, ki az iskolában a talmod tanítására külön iskolát létesített.

Roth előadása után fölolvasták az átváltozó táviratokat, melyek Budapestről, Nagy-Bajomból, Igból, Lengyelötiből, Bajaról érkeztek. Aztán *Uwey* Lipót dr. főorvos a higiénéről tartott érdekes és tanulságos értekezést, mely a tanítókat nézve kiválóan sok tanulságos részletet tartalmazott. A tanító kötelessége a gyermek egészségéről is gondoskodni. Ósidőkben is harcias jellegű öltögetek az iskolák, hogy az államnak erős polgárokat neveljenek, mint Sparta. A görög nevelési rendszer meghonosítása körül a legnevesebb pedagógusok küzdöttek. Az általános tanítóképzésig szorított a két millió gyermek van iskolára szorítva. Az utóbbi évtizedekben tett tapasztalatok mutatják, hogy az iskola a gyermek testi fejlődésére káros hatással volt, hogy most minden mérvado embernek arról kell gondoskodnia, hogyan lehet a gyermekek testi fejlődéséről is gondoskodni. Az iskolatáogatás a gyermek 6-ik évében kezdődik. A hirtelen átmenet a szabadságból az iskola nyúgába káros befolyással van a gyermekekre, a piros pozsgás gyermek lassan bágyadt, kedvtelen, kimerült lesz. Ezt az iskolatáogatás rendszertelensége okozza. Ehez jönnek még a ragályos betegségek, melyek az egész család egész életét veszélyeztetik. Ezt ellensúlyozandó, nagy súlyt kell fektetnünk az iskola építésére és elhelyezésére, annak játékelyére. Itt leírja a fölolvás az egyes iskolák tervezetét, melynek létesítéséhez nem kell semmi más, mint helyes érzék és — a legutóbb helyen hiányzik — a kellő pénz. Mint mintaberendezésűt, a pécsi íz. népiszkolát említte föl. A padokról, a könyvekről szól aztán, melyeknek nyomására kiváló gondot kell fordítani; az irás irányáról, mely fölött utóbbi időben élenk eszmészeret fölgyattak és ez irányban ő is az *alló* irás mellett foglal állást. Az izmok gyakorlására a tornázást minden művelt államban a rendes tantárgyak közé vették föl. Sajnos, hogy a játékelyeket mindinkább kiszorítják és épp oly hiba, — hogy a leányok nálunk ki vannak zárva a gyermekekjátékokból. A ragadós betegségek miatt nem barátja a gyermekekerti intézménynek. A mi magát a tanítást illeti, a tanórák számát kisebbiteni kellene. A tanuló túlterheltsége ellen megindított mozgalomnak köszönhetjük az e téren mutatkozó javulást; a természet maga tanít arra, hogy mértéket tartunk a munkában. A *rovólatás* eredetének bővebb magyarázatot szentel a fölolvás. Még az ügy munkálkodását a tanítás módszerét, a szemléltető rendszert vizsgálotta meg a fölolvás a kizárólag delelőtli tanítás mellett foglalja állást és a tanítók tisztelhetésére reflektálva, s a hallgatóság lelkes elfajzása között fejezte be fölolvását, melynek eredménye csak az iskolai higiena javulása lehet.

F. L. S. Armin dr. indítványára határozatba ment, hogy Löwy Lipót dr. beszédjét egész terjedelmében kinyomtatják és a tanítók között kiosztatják.

Kohn Mór pécsi tanító a nép és középiskola közötti viszonyról értekezett; reflektálva az egységes középiskolák tervezetéről, mely szerint az új középiskola a tanszert már a harmadik osztályból átvegye. Ez szerinte bizalmatlanságra mutat a népiszkola iránt. Bármely hibát találunk a középiskolánál, addig keressik a hiba eredetét, míg megtalálják azt a — népiszkolánál. Értekezé magja mondja el a népiszkola hibáit és itt első helyen áll, hogy

a tanító azt akarja elérni, hogy a tanuló minél többet tanuljon. Hibás a nyelvnek a népiszkolában és a középiskolában való eltérő tanítása. Hivatkozott Kőrösi Henrik tanárnak, lapunkban kifejtett azon tervére, hogy a népiszkolát hospitálhatna a középiskola két alsó osztályában és viszont a tanár a népiszkola két felső osztályában és azután tapasztalataikat elmondának egymásnak, hogy karöltve működjenek tanár és tanító.

Kőrösi Henrik tanár a pécsi közgyűlés meghívásának engedve, a kérdés körül szintén fejtegetésekre bocsájtózik. Ez előtte tartott értekezésre reflektálva kiemeli, hogy ő esakis olybba tekintheti a népiszkolát, a mely a gyakorlati életre és nem a középiskolára készíti elő a gyermekeket.

Salamon József tanfelügyelő Kőrösiével szemben az előadó nézetéhez hajlik, mert ha a népiszkola helyesen fejtje meg feladatát, új mindkét feladatnak megfelelt. A 9 osztályú középiskolát sem helyesli, mert az költség és idővesztéséggel jár. Meg van arról győződve, hogy a népiszkolák emelkedni fognak.

Gereze Péter dr. különösen németországi tapasztalatait mondotta el, élénken polemizálva Kőrösi nézete ellen.

Egy órákor délután mindjeban belemergölközött a diskurzióba, melynek befejezéséről csak holnap számunkban adhatunk hírt, épügy a bankett lefolyásáról, mely 1 órára volt kitűzve, de a vitaközlés kinyújtása következtében csak nagy késedelemmel vehette kezdetét.

TÁVIRATAINK.

A képviselőházból.

Budapest, április 24. (A „Pécsi Újság” eredeti távirata.) Napirend előtt *Pázmány* Dénes sürgeti a választ Széchenyi gróf ügyében tett interpellációja annál is inkább, mert orvosi bizonyítvány alapján Széchenyi gróf nem örült. *Horvath* Gyula interpellációt jelent be a hőmezővárszékhelyi munkás zavargások ügyében azután rövid vita után elfogadják a spanyol kereskedelmi szerződést, mire a román kereskedelmi szerződés tárgyalásába fognak. *Boros* előadó utal az új szerződés előnyére és azt előadására ajánlja. *Hoisy* Pál a román gabona behozatala ellen szól és a javaslatot nem fogadja el.

Utána *Issekutz* szólalt föl, mire a vitát holnapra halasztották. Majd *Horvath* Gyula indokolta interpellációját, kérde, vajjon a kormány az alföldi zavargások természetét ismer-e és intézkedett-e, hogy a fölingerült munkás népnél ily zavargások elő ne forduljanak; továbbá, hogy mily törvényes és adminisztratív intézkedéseket szándékozik a kormány tenni, hogy hasonló esetekben egész városok a fölingerült néptömegek kihágásaitól megóvassanak. Ez után számos adattal megvilágítja az alföldi agrarius viszonyokat és követeli a fenforgó kérdések radikális megoldását és a esendőrség szaporítását.

Az interpellációra Wekerle miniszterelnök azonnal válaszolt, kijelentve, hogy a szocialista mozgalom

az alföldön már régebben észlelhető nagyobb mértékben; a kormány figyelemmel kísérté, kormánybiztost nevezett ki. A hőmezővárszékhelyi zavargások oka az, hogy a megalakult munkáségyet alapszabályai nem lévén megerősíthető, az egylet titokban mégis működött, miért a hatóságoknak közbe kellett lépnie és ennek erőszakoskodások lettek következményei. A kormány mindent megteendő a baj elhárítására, a munkások minden vasut és folyószabályozási munkálataknál alkalmaztatni fognak. Ami a latifundumokat illeti, megjegyzi a miniszterelnök, hogy hitbizományok létesítése ezúttal nem engedélyeztetik. A miniszterelnök válaszát a ház tudomásul vette és ezzel az ülés véget ért.

Nagy földrengések Görögországban.

Athén, április 23. (A „Pécsi Újság” eredeti távirata.) Görögországban tegnapelőtt óriási földrengés pusztított, melynek több száz ember esett áldozatul. Locris tartomány három községében 129 ember vesztette életét, a megsebesültek száma sokkal nagyobb, mint a Zante-i. A lökések folyton nagyobbodó erővel ismétlődnek és magában Athénben is érezhetőek. *Theba* tartományban a földrengés katasztrófát idézett elő. Az áldozatul esettek száma még nincs megállapítva. A király és a belügyminiszter a katasztrófa színhelyére utaztak.

Athén, április 24. (Eredeti távirat.) A vidékről folyton érkeznek jelentések a helyenkint pusztító földrengésekről. *Tegnapig összesen 300 halált* esett *lett ismeretessé*. Nagyszámu épület dült romba a földrengés következtében, úgy hogy az embereknek szabad mezőn kell fölülük tanýájukat. Mindenütt nagy a nyomorúság, mert élelmiszereknek teljes hiány vanok. A kormány mindent elkövet, hogy a károsultak nyomorát enyhítse.

Sikkasztó francia tiszt.

Berlin, ápril 24. (A „Pécsi Újság” eredeti távirata.) Nagy föltiltést keltett itt egy francia tisztnek lopási kísérlete. Az illető tiszt a Wintergarten szinpadjáról Dove-nak golyónak ellentálló páncélját akarta elsikkasztani. A sikkasztó tisztet annak idején a próbálásokról kizárták.

Sztrájkoló bányamunkások.

New-York, április 24. (A „Pécsi Újság” távirata.) A bányamunkások sztrájkja hat államnak köszén iparát bénítja meg. Az ebből származó kár naponta körülbelül 125,000 dollár. Az egyesült államok számos vidékéről mennek a munkanélküliek csoportjai Washingtonba. Zavargás nem volt eddig még sehol.

Kir. táblai értesítő.

Elintézetett ügyek.

I. Polgári tanács.

Előadó: Graff Károly.

III.

1783. Spanger G. — Aman I. 87 ft. f. o.
 1784. Bíró F. — Adler S. 90 ft. hh.
 1785. Mayer P. s t. — Schmidt A. 86 ft. r. m.
 1788. Stark I. — Meidl M. 52 ft 96 kr. hh.
 1823. Hernesz I. — Muth G. 81 ft 05 kr. m.
 1856. Vlahék I. — Graiser L. 64 ft 80 kr. hh.
 1878. Hanol I. s t. — Kern F. 113 ft 60 krajcár. r.
 1882. Taradon M. — Ivin M. tulajdonjog bekebl. r.
 1911. Brauner F. — Sáfrán I. 60 ft. r.
 1927. Opek I. — Mayer I. 100 ft. f. o.
 1976. Böhm E. — Kochanovszky I. s t. 93 ft 75 kr. hh.
 1780. Szabó I. — Szücs I. s t. 65 ft 75 kr. f. o.

Előadó: Zsabokrszky Ferencz.

III.

1773. Frey A. — Kratzl I. igazolás. hh.
 1782. Kir. kincstár — Georgeta A. végrh. r.
 1824. Belovits M. — Belovits E. és t. tkvi. hh.
 1852. Komáromi I. — Geresdi M. tkvi. hh.
 1855. Szabó I. — ifj. Fort M. végr. r.
 1871. Mammel I. — Ackerman I. végr. r.
 1872. Pécs sz. kir. város — özv. Varga Fné és t. tkvi. m.
 1879. Katári I. — Tóth Gné végrh. hh.
 1880. Huber Ané — Kern I. végr. hh.
 1885. özv. László Iné — Kincses S. végr. r.
 1907. Dömötör I. — Varga I. s t. végr. r.
 1912. Csesznák I. — Hranycz I. végrh. r. m.
 1913. néh. Marggetkö T. hagyatéka. r.
 1914. Mikác F. s neje — Stefanics I. végr. m.

Előadó: Tolnai Antal.

III.

1185. Berger I. — Laskay T. 35 ft 50 kr. f. o.
 1239. Dr. Bajosi Ó. — Brachfeld Sz. s fia felhívás. m.
 1244. Grünbaum I. — Bogyay S. 2 iokiadása. hh.
 1261. Fremd I. Rabstern A. s fia 84 ft 00 kr. hh.
 1379. Varga I. — Regöly község 193 ft 10 kr. hh.
 1578. Vissiak S. — a mozdonyvezetők segély és jogvédelmi egylete. hh.
 1791. Mohácsi takptár — Csoinbász T. s t. 4600 ft. f. o.
 1689. Kocsits I. — Pollák M. 472 ft 51 kr. m.
 1909. Rogáli N. — Peterfay Eördögh végrh. hh.
 1936. Rosner A. Hirschel E. és t. végrh. hh.
 2113. Veisz Zs. — Pichler K. s neje 155 ft 83 kr. r.

II. Polgári tanács.

Előadó: Kissfaludy Imre.

V.

1680. Schlegel P. — Recsi I. váló. f. o.
 1681. Hufnagel S. — Bunkner I. 1100 ft. r. m.
 1724. Diltmayer I. — Takács I. holtta nyiiv. hh.
 1774. Czaba E. — Liptai A. váló. hh.
 1777. Gyurkó F. — Gyurkó L. holtta nyiiv. f. o.
 1926. Schmidt Kné — Schneider Gné örökösödés. r.
 1947. Csávicz I. — Csávicz Gy. s t. 684 ft 3/4 kr. r.
 2035. Györi Sné — Udarstán K. ingatl. birt. r. m.

III.

1764. Papp A. s neje — Erdős F. 100 ft. m.
 1780. özv. Auber Vné — néh. Auber I. értékpapírok kiadása. r.

1808. Kotyán P. — Kotyán K. zárlat. m.
 1883. özv. Schlitt Pné — Standl A. végrh. m.
 1884. Kramer S. — Standl A. végrh. m.
 1954. Rábóczky R. — Bardos I. apaság megállap. f. o.
 1966. Szilák I. — ifj. Horváth Gy. 65 ft. f. o.

Előadó: Kaufmann Nándor.

III.

1430. Fein L. — Petrovits G. 415 ft. m.
 1405. Pap I. — Pap I. s neje 160 ft 82 kr. m.
 1451. Zsifesez A. — Sternad I. 100 ft. m.
 1612. Kerner Mné — Hafner I. s neje 300 ft. hh.
 1616. Hock I. s neje — Spreglér I. s neje 300 ft. hh.
 1658. Morandini B. — Kolasits M. 69 ft 72 kr. m. s.
 1516. Mikác F. — Tkolecz P. 72 ft. f. o.
 1661. Kalicz P. s neje — Pető I. 302 ft 97 kr. m.
 1706. Schmidt I. — Peez K. 100 ft. hh.
 1707. Veber P. — Jehn Gy. 112 ft 80 kr. r. m.

Büntető tanács.

Előadó: Babics Mihály.

V.

823. Heil H. szánd. emb. ölés. hh.
 824. Zach I. tűzvész ok. r.
 844. Liebhauser J. hamis tanu csábit. hh.
 860. Mayer E. bukás. m.
 951. Müller K. s t. s. r. m.
 981. Marsztal I. s t. s. hh.
 982. Mutschler I. s t. s. hh.

Felőlős szerkesztő és kiadó tulajdonos

LENKEI LAJOS.

Nyomatott a „Pécsi Ujság“ nyomdájában.

Mennyegző és alkalmi ajándékoknak

szánt tárgyak szabott gyári árak szerint nagy választékban, rendkívül izléses kivitelben, valódi ezüst és china ezüsből

5 frittól — 20 frittig

ugymint:

Felszolgáló tálczák majolikabetéttel,
 asztali állványok,

kenyérkosarak, gyümölcstartók, étszerek stb.

a legjutányosabban beszerezhetők

SCHÖNWALD IMRE ékszergyárosnál
 Pécesst, király-uteza, Hattyu-épület,

Legelegánsabb ujdonságok!

A tavaszi és nyári idényre menyecskék és leányok számára kalapok

párisi és bécsi minták szerint

a legizlésebb díszszel, a legegyszerűbbtől a legválasztékosabb kivitelben, kaphatók továbbá a kalapdiszítéshez szükséges mindennemű cikkek a legjutányosabb árakon

STERN BERTA

divatárusnőnél

Pécs, Bazárépület, az udvarban. Bejárat a Király-utca és a Széchényi-téren.

Ugyanitt kalapok diszítésre és átalakításra elfogadtatnak.

Üzlet- átvétel.

Van szerencsénk a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy Pécssett, siklói országút 33-ik szám alatt levő, eddig **Péterffay Eördögh Lajos** név alatt álló

kocsigyártó-üzletet

átvettük és azt a mai kor igényeinek megfelelőleg berendeztük.

A főváros egyik legelőkelőbb kocsigyár-műhelyében évek során át e szakmában oly tapasztalatokat nyertünk, hogy tisztelt megbízóink teljes megelégedését kiérdemelhetjük. Törekvésünk oda fog irányulni, hogy a nagyközönség bizalmát mindenkor elnyerhessük.

Kiváló tisztelettel

Virágh József és Tárnik

kocsigyárosok.